

PODZIĘKOWANIA

Jak wkrótce czytelnicy się przekonają, książka ta jest wynikiem współdziałania wielu czynników. Została napisana za namową mojego męża, któremu jest poświęcona z wyrazami miłości i wdzięczności. Jednak jej korzenie sięgają głęboko w przeszłość.

Za mój rozwój jako tancerki odpowiedzialni byli przede wszystkim nauczyciele, choreografowie oraz dyrektorzy zespołów i teatrów, z którymi pracowałam. Dzięki nim zdobyłam wiedzę z zakresu techniki i praktyki wykonawczej. Poza tym otrzymałam znacznie więcej – miłość do tańca i szacunek dla wewnętrznej dyscypliny, niezbędnej w życiu zawodowym tancerza. Ta dyscyplina oraz cierpliwość, która jest jej odpowiednikiem, nie ograniczają się do kariery zawodowej tancerki – sprawdzają się równie dobrze w życiu antropologa. Spośród wielu tancerzy i nauczycieli, których życie zetknęło się z moim, Ludmiła Shollar i Anatole Vilzak wyróżniają się umiejętnością przekazywania miłości, szacunku i cierpliwości. Taniec był ich życiem. Dzielili się nim hojnie – zawsze będę o tym pamiętać z wdzięcznością. Za wprowadzenie mnie w królestwo tańca w pierwszej kolejności odpowiedzialni są moi rodzice. Ich wsparcie, pełne ciepła i miłości, było bezcennym darem; pozostawało niezmiennie na mojej drodze we wszystkich fazach mojego rozwoju. Patrząc dziś w przeszłość z wdzięcznością za wszystko, co mnie w życiu spotkało.

Wiele osób podsycalo moje zainteresowanie nauką tańca przez cały czas, od kiedy uświadomiłam sobie ogrom możliwości, jakie się z tym wiążą. Profesorowie Bert Gerow i Jeffrey Smith z Uniwersytetu Stanforda odegrali ważną rolę w realizacji moich marzeń o badaniach terenowych nad tańcem meksykańskim. Dzięki ich wsparciu i szczeremu zainteresowaniu moją pracą Komisja Studiów

Ameryki Łacińskiej Uniwersytetu Stanforda utworzona ze środków Fundacji Forda wysłała mnie do Meksyku latem 1967 roku. Moja praca badawcza skupiała się wówczas przede wszystkim na Ballet Folklorico de Mexico i przebiegła pomyślnie dzięki ogromnemu wsparciu członków zespołu i jego dyrektor Amalii Hernandez. Wszyscy byli dla mnie zawsze mili, chętnie dzielili się wiedzą i oferowali wsparcie, za co jestem im wdzięczna.

Kiedy na Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley rozpoczęłam studia doktoranckie, czułam się czasami przytłoczona obowiązkami; wówczas wspierał mnie Alan Dundes, pełen energii i entuzjazmu. Za wiarę we mnie i w antropologię tańca jestem mu wdzięczna. Wdzięczna jestem również Elizabeth Colson, która zawsze hojnie rozdawała rady i zachęcała do odważnych poszukiwań. W tej książce jej szczególny wpływ zaznaczył się w rozważaniach nad tańcem powwow Indian amerykańskich, tańcem Zapoteków Istmus i tańcem kolonialnej Ameryki. Rozmawialiśmy o każdym z tych stylów tanecznych na różnych etapach mojego myślenia o nich.

Od kiedy dołączyłam do kadry wykładowców Uniwersytetu Indiana w 1972 roku, korzystam ze stymulującej atmosfery stworzonej przez kolegów i studentów. Specjalne uznanie należy się Alanowi Merriamowi za jego inspirującą pracę z dziedziny etnomuzykologii. Najważniejsze jest jednak to, że zawsze był gotów do wymiany spostrzeżeń, opinii i argumentów. Wszystko to oraz słowa zachęty pobudzały mnie do własnej pracy badawczej. Za namową Thomasa Sebeoka zaczęłam odkrywać idee, które ostatecznie stały się podstawą do napisania rozdziału 9. Wiedza Raymonda DeMalliego w dziedzinie etnografii Indian Ameryki Północnej i historii teorii antropologicznej przyczyniła się do powstania rozdziału 2. W rozdziale 5 skorzystałam z uwag i sugestii Iwana Karpa, Martina Ridge'a i Harolda Schneidera. Ruth Ballinger, specjalistka od tańca balijskiego, miała również swój wkład w ostateczny kształt tej książki. Niemożliwe jest wymienienie wszystkich studentów, którzy uczyli się pod moim kierunkiem w ramach kursu z antropologii tańca, lecz wiele elementów *Antropologii tańca* jest efektem moich kontaktów z nimi, i za to im dziękuję.

Uniwersytet Indiana sam w sobie, niezależnie od moich kolegów i uczniów, przyczynił się również do powstania tej książki. Pracownicy biblioteki stworzyli mi spokojne zaplecze do analiz i do pisania. Dotacja z Uniwersyteckiego Komitetu ds. Kontaktów [University

Relations Operations Committee] ułatwiła mi stworzenie materiału ilustracyjnego.

Wielką wartość miały kontakty z innymi naukowcami zajmującymi się badaniami nad tańcem. Mój dług wobec nich jest oczywisty, jeśli weźmiemy pod uwagę wiele aspektów tańca, o których mowa w tej książce. Szczególnie wdzięczna jestem za rady, komentarze i przyjaźń Irmgard Bartenieff, Judith L. Hanny, Adrienne Kaeppler, Joann Kealiinohomoku, György Martina i Allegrzy Snyder. Badaczka, której nie znam osobiście, ale której prace od dawna są dla mnie źródłem inspiracji, to Gertrude Kurath.

Liczne przykłady wykorzystane w książce pochodzą z moich własnych badań terenowych finansowanych przez wiele różnych instytucji. Fundusze Narodowego Instytutu Zdrowia [National Institute of Health] umożliwiły mi przeprowadzenie badań wśród uczestników dwóch grup powwow w rejonie zatoki San Francisco; dzięki nim sfinansowałam również moje badania w Juchitanie wśród Zapoteków Istmus w latach 1971-1972. Dalsze badania kultury Zapoteków latem 1974 roku sfinansowane zostały dzięki dotacji z funduszu badań z programu Studiów Ameryki Łacińskiej na Uniwersytecie Stanu Indiana (Indiana University).

Wiele pomysłów na tę książkę pojawiło się w efekcie międzynarodowej konferencji „Nowe kierunki w Antropologii Tańca” [New Directions in the Anthropology of Dance], która odbyła się na Uniwersytecie Indiana wiosną 1972 roku. Instytucje i programy, które wsparły organizację tej konferencji, to Komisja ds. Międzynarodowych Konferencji i Seminariów Uniwersytetu Indiana [Committee on International Conferences and Seminars of Indiana University], Zakład Badań Afrykańskich [African Studies], Zakład Badań Latinoamerykańskich [Latin American Studies] i Zakład Badań Rosyjskich i Wschodnioeuropejskich Uniwersytetu Indiana [Russian and East European Studies], a także Komitet Badań Międzynarodowych i Wymiany. W szczególności chciałabym podziękować Alanowi Merriamowi i George’owi M. Wilsonowi za aktywne wspieranie tej konferencji.

Wiele osób miało znaczący wkład w powstanie tej książki. Kathleen Figgen wykonała większość prac związanych z wyszukiwaniem danych bibliograficznych i wstępnym przygotowaniem do druku. Rita Brown i Sally Detzler pomagały w początkowej fazie pisania. Ellen Freudenthal wykonała nieocenioną pracę, wyszukując odpo-

wiedni materiał ilustracyjny. Gloria Young przygotowała ostateczny materiał do wydruku. Równie cenne jak usługi w zakresie pisania na klawiaturze były jej krytyczne komentarze na temat książki. Wszystko to wraz z jej niezawodnym dobrym humorem i cierpliwością bardzo doceniam.

Jak wspomniałam, do napisania *Antropologii tańca* zainspirował mnie mój mąż. Choć powstawała z mojej inicjatywy, na jej ostateczny kształt miał on ogromny wpływ. Przez lata prowadziliśmy ożywione dyskusje na temat zagadnień, które ostatecznie znalazły się w książce. W trakcie pisania zintensyfikowaliśmy te rozmowy. Wiele z pomysłów na opracowanie poszczególnych zagadnień, udoskonalenie materiału również wyłoniło się pod jego wpływem. Swoją pomocą służył mi przy opracowywaniu rysunków 4 i 6 oraz indeksu. Za to wszystko mu dziękuję.

Bloomington, Indiana
kwiecień 1976